

2020-10-29

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Synpunkter på regeringens forskningspolitik

Djurens Rätt lämnade i skrivelse daterad 2020-06-01 synpunkter på regeringens forskningspolitik med anledning av kommande forskningspolitiska proposition. Med denna skrivelse lämnas ytterligare synpunkter.

3R-arbete behöver vara en självklar del av forskningspolitiken för att Sverige ska agera i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/63/EU om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål samt för att utveckla nya och bättre forskningsmetoder, vilket i förlängningen ger ökad konkurrenskraft med hjälp av svenska forskningsrön.

Djurens Rätt föreslår att universitet som har djurförsöksverksamhet ska ges i uppdrag att upprätta 3R-strategi för verksamheten. Djurens Rätt föreslår också att Vetenskapsrådet, Formas och Vinnova ska ges i uppdrag att upprätta 3R-strategier för deras arbete med att fördela medel till forskning.

Sex myndigheters 3R-strategier

Kemikalieinspektionen, Läkemedelsverket, Livsmedelsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Naturvårdsverket och Statens veterinärmedicinska anstalt fick 2016 i uppdrag av regeringen att upprätta strategiska planer för sitt 3R-arbete. 3R står för replace - ersätta med djurfria metoder, reduce - använda färre djur, och refine - minska lidandet och förbättra välfärden för de djur som används i försök.

Sveriges 3R-center har i rapport sammanställt och analyserat de sex

myndigheternas 3R-strategier.

3R-centret har etablerat ett samarbete med myndigheterna, vilket utgår från deras behov och önskemål. Därför har 3R-centret till exempel ordnat seminarier för olika myndigheter med innehåll enligt respektive myndighets önskemål. 3R-centret har ordnat workshoppar där myndigheterna är en viktig målgrupp. Ett annat exempel är att 3R-centret, Kemikalieinspektionen och RISE samarbetar om deltagande i en expertgrupp inom OECD som arbetar med validering av nya testmetoder.

Därför behöver universiteten 3R-strategier

En stor andel av de djurförsök som utförs i Sverige utförs av universiteten. Universitet som har djurförsöksverksamhet behöver upprätta 3R-strategier för verksamheten för att de ska tänka igenom vad de gör för 3R-arbete och vad som kan och behöver göras för att utveckla och förbättra detta. Om universiteten har 3R-strategier kan de på ett strukturerat sätt lära av varandra och med sådana kan 3R-samarbete mellan olika universitet underlättas. 3R-centret har ett samarbete med universiteten genom att till exempel ordna Djurskyddsorgan-dagar, som universitetens Djurskyddsorgan bjuds in till. Samarbetet mellan 3R-centret och universiteten kan och behöver utvecklas och då kan 3R-strategier upprättade av universiteten vara ett verktyg för det. Forskare verksamma vid universitet efterfrågar att universiteten ska upprätta 3R-strategier därför att de bedömer att sådana kan fungera som tryck på och uppmuntran för forskarsamhället i arbetet med 3R-frågor.

Därför behöver myndigheter som finansierar forskning 3R-strategier

3R-arbete behöver vara en del av allt arbete som har koppling till användning av djur i försök. Det gäller också för arbetet med att fördela medel för att finansiera forskning. Vetenskapsrådet, Formas och Vinnova finansierar svensk forskning genom att fördela betydande summor till forskningsprojekt och till forskningsinfrastrukturprojekt. Det är viktigt att denna fördelning utförs med 3R-perspektiv. Därför behöver Vetenskapsrådet, Formas och Vinnova inkludera 3R-kriterier i utlysningar av medel och i bedömningskriterier vid fördelning av sådana medel. Dessa myndigheter behöver upprätta 3R-strategier för arbetet med att fördela medel till forskningsprojekt och till forskningsinfrastruktur samt för myndigheternas övriga arbete med forskningsfrågor.

Förslag

Arbetet med 3R-frågor behöver vara en del av allt arbete som har koppling till användning av djur i försök. Upprättande av 3R-strategier av berörda myndigheter är ett viktigt verktyg för det.

Djurens Rätt föreslår att:

- Lunds universitet, Linnéuniversitetet, Göteborgs Universitet, Linköpings universitet, Stockholms universitet, Karolinska Institutet, Uppsala universitet, Sveriges lantbruksuniversitet och Umeå universitet ska ges i uppdrag att upprätta 3R-strategier för deras djurförsöksverksamhet.
- Vetenskapsrådet, Formas och Vinnova ska ges i uppdrag att upprätta 3R-strategier för deras arbete med att fördela medel till forskningsprojekt och till forskningsinfrastrukturprojekt samt för myndigheternas övriga arbete med forskningsfrågor.
- Vetenskapsrådet, Formas och Vinnova ska ges i uppdrag att inkludera 3R-kriterier i utlysningar av medel och i bedömningskriterier vid fördelning av medel till forskningsprojekt och till forskningsinfrastrukturprojekt.

Med vänlig hälsning

Sebastian Wiklund
Chef enheten för samhällspolitik
Djurens Rätt

Staffan Persson
Ansvarig för djurförsöksfrågor
Djurens Rätt